

Konzultantský posudek bakalářské práce E. Kroupové: Vzdělání věřící: jak obhajují svou víru před vědou?

Jak Eva Kroupová v úvodu svojí bakalářské práce uvádí, jejím cílem je snaha hledat odpověď na otázku, zda náboženský a vědecký světónázor mohou v pohledu (a v životě) vzdělaných mladých věřících spoluexistovat - nebo zda vyvolávají vnitřní rozpor. V teoretické části, jež má dané téma zakotvit v obecnějším rámci dosavadní literatury, však autorka uvádí teoretické diskuze, které s ní často souvisí spíše okrajově. V této části práce předkládá definice náboženství významných sociologů (Marxe, Durkheima, Webera); následuje několik kapitol, v nichž autorka uvádí pohledy vybraných autorů, kteří se zabývali problémem vztahu vědy a náboženství respektive náboženské víry. Prezentuje smírlivé i konfliktní argumenty. K vlastnímu tématu vzdělaných věřících se dostává až v druhé, výzkumné části práce. Výpovědi informátorů, které získala na základě nestrukturovaných rozhovorů, se v ní snaží roztrždit a obecněji charakterizovat. K samotnému problému, který se týká pohledu informátorů na vztah náboženství/víry a vědy, se dostává až v závěru této části, v níž diskutuje také další témata: vztah informátorů k Bohu, víře a církvi. Autorka dochází k závěru, že intelektulizující/racionalizující formulace problému vztahu náboženské víry a vědy jsou mylné. Přijímá pohled svých informátorů, kteří náboženskou víru a vědecké poznání považují za slučitelné z toho důvodu, že představují skutečnosti odlišné povahy – emoci/prožitku v prvním případě, rozumu v případě druhém.

Jak naznačila již charakteristika práce, teoretická i výzkumná část se potýká s řadou problémů. Často jen vzdálená relevantnost diskutované literatury nebo poznatků z výzkumu představuje jeden z nich. Problematický je také autorčin styl a způsob využívání existující literatury. Čtenář zůstává často na pochybách, zda autorka přímo cituje nebo parafrázuje text jiného autora či zda sděluje vlastní názor (na tento problém byla při konzultacích upozorněna). Dlouhé pasáže zejména v teoretické části práce sestávají z neúměrně dlouhých přímých citací úryvků textů, které autorka jen mechanicky klade za sebe, aniž by nutně logicky nebo významově navazovaly – a aniž by čtenáře vždy přesvědčila, že jim skutečně rozumí a jsou pro hlavní téma práce důležité. V relativně zdařilejší praktické části nicméně autorka jednoznačně prokazuje, že si uvědomuje možnosti a omezení kvalitativního výzkumu a úspěšně ho aplikuje. Přináší nová zajímavá zjištění, která však nejsou zpětně propojena s argumenty obecnější teoretické části. Práce tak působí jako spojení dvou vzájemně málo souvisejících torz. Tento nedostatek bohužel není kompenzován nebo napraven silným závěrem. Kvalitě práce ubírají také překlepy, gramatické nesrovnalosti a používání hovorového jazyka na nevhodných místech.

Bakalářskou práci Evy Kroupové přesto doporučuji k obhajobě, protože autorka prokázala schopnost samostatného výzkumu – metody a výstupy řádně prezentuje (práce s daty, přílohy, tabulky). I ve velké časové tísni se průběh práce se mnou snažila konzultovat, i když připomínky neměla čas zohlednit.

V případě kvalitní obhajoby, v níž autorka prokáže hlubší znalost problematiky, o které pojednává, doporučuji hodnocení **dobře**.

V Praze dne 6.6. 2010
Vendula Řezáčová